

Väliaikainen versio

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (seitsemäs jaosto)

16 päivänä maaliskuuta 2017 (*)

Ennakkoratkaisupyyntö – Verotus – Arvonlisävero – SEU 4 artiklan 3 kohta – Kuudes direktiivi – Valtiontuet – Konkurssin tehneiden luonnollisten henkilöiden velkavastuusta vapauttamista koskeva menettely (esdebitazione) – Arvonlisäverovelkoja ei voida enää periä

Asiassa C-493/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöä, jonka Corte suprema di cassazione (kassaatiotuomioistuin, Italia) on esittänyt 6.5.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 21.9.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Agenzia delle Entrate

vastaa

Marco Identi,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Prechal sekä tuomarit C. Toader ja E. Jarašiūnas (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan G. De Bellis, avvocato dello Stato,
- Espanjan hallitus, asiamiehenään M. A. Sampol Pucurull,
- Euroopan komissio, asiamiehinään A. Caeiros, L. Lozano Palacios ja F. Tomat,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEU 4 artiklan 3 kohdan ja jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL 1977, L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi) 2 ja 22 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisia ovat Agenzia delle Entrate (vero- ja tullivirasto, jäljempänä veroviranomainen) ja Marco Identi ja joka koskee verotusvuodelta 2003 kannettavan arvonlisäveron ja liiketoiminnasta kannettavan alueellisen veron verotuspäätöstä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Kuudennen direktiivin 2 artiklan mukaan arvonlisäveroa on kannettava verovelvollisen tässä ominaisuudessaan maan alueella suorittamasta vastikkeellisesta tavaroiden luovutuksesta ja palvelujen suorituksesta sekä tavaroiden maahantuonnista.

4 Kuudennen direktiivin 22 artiklassa säädetään seuraavaa:

” – –

4. Verovelvollisen on tehtävä ilmoitus jäsenvaltion vahvistamassa määräajassa. – –

– –

5. Verovelvollisen on maksettava arvonlisäveron nettomäärä ilmoituksen tekemisen yhteydessä. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin asettaa maksun suoritukselle eri määräpäivän tai vaatia suoritettavaksi ennakkomaksuja.

– –

8. Jäsenvaltiot voivat säätää muista velvoitteista, joita ne pitävät välttämättöminä veron asianmukaisesti kantamiseksi ja veropetosten estämiseksi – –.

– –”

Italian oikeus

5 Veloista vapauttamista koskeva menettely (esdebitazione) otettiin käyttöön 9.1.2006 annetulla asetuksella nro 5 (decreto legislativo n. 5) (GURI nro 13, Supplemento ordinario, 16.1.2006) muuttamalla 16.3.1942 annetulla kuninkaan asetuksella nro 267 (regio decreto n. 267) (GURI nro 81, 6.4.1942) hyväksytyn ja 12.9.2007 annetulla asetuksella nro 169 (decreto legislativo n. 169) (GURI nro 241, 16.10.2007) muutetun konkurssilain (legge fallimentare) (jäljempänä konkurssilaki) 142–144 §:ää.

6 Konkurssilain 142 §:ssä, jonka otsikko on ”Veloista vapauttaminen”, säädetään seuraavaa:

”Velallisena olevalle luonnolliselle henkilölle saadaan myöntää vapautus hänellä niille kollektiivisen velkomismenettelyn velkojille, joiden saatavia ei ole suoritettu, olevista jäännösveloista seuraavin edellytyksin:

1) henkilö on tehnyt yhteistyötä menettelystä vastaavien elinten kanssa toimittamalla kaikki vastattavien selvittämiseksi tarvittavat tiedot ja asiakirjat ja pyrkimällä huolellisella toiminnallaan edesauttamaan selvitystyön etenemistä

2) hän ei ole hidastanut tai auttanut hidastamaan menettelyn etenemistä

3) hän ei ole rikkonut 48 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä

- 4) häntä ei ole jo vapautettu määräyksellä veloista hakemuksen esittämistä edeltäneiden 10 vuoden aikana
- 5) hän ei ole peitellyt varoja, esittänyt perusteettomia vastattavia, haitannut tai vaikeuttanut pesän selvitystä siten, että omaisuuden ja liiketoimien jäljittäminen olisi selvästi vaarantunut, eikä väärinkäyttänyt luottoja
- 6) häntä ei ole tuomittu lainvoimaisella tuomiolla konkurssipetoksesta tai rikoksista julkista taloutta ja elinkeinoelämää vastaan tai muista yritystoiminnan harjoittamiseen liittyvistä rikoksista, ellei tuomiota ole myöhemmin kumottu. Mikäli tällaisia rikoksia koskeva rikosoikeudenkäynti on meneillään, tuomioistuin keskeyttää asian käsittelyn siihen saakka kunnes rikosoikeudenkäynti on saatettu päätökseen.

Veloista ei voida myöntää vapautusta, mikäli kollektiivisen velkomismenettelyn velkojien saatavia ei ole suoritettu edes osittain.

Veloista myönnettävän vapautuksen piiriin eivät kuulu

- a) elatusvelvollisuudesta ja – joka tapauksessa – muista yritystoiminnan harjoittamiseen liittymättömistä suhteista johtuvat velvoitteet
- b) velat, jotka liittyvät sopimussuhteen ulkopuoliseen vahingonkorvausvastuuseen ja rikosoikeudellisiin seuraamuksiin ja rangaistusluonteisiin hallinnollisiin maksuihin, jotka eivät ole liitännäisiä lakanneisiin velkoihin nähden.

Veloista vapauttamisesta annetulla määräyksellä ei ole vaikutusta niihin oikeuksiin, joita velkojilla on yhteisvastuullisia velallisia, velallisen takaajia ja takautumisoikeuden perusteella vastuussa olevia velallisia kohtaan.”

7 Konkurssilain 143 §:ssä, jonka otsikko on ”Veloista vapauttamista koskeva menettely”, säädetään seuraavaa:

”Tuomioistuin toteaa kollektiivisen velkomismenettelyn päättämistä koskevassa määräyksessä tai velallisen ennen sitä seuranneen vuoden loppumista esittämästä hakemuksesta – tarkastettuaan, että 142 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttyvät, ja otettuaan huomioon velallisen halukkuuden yhteistyöhön sekä kuultuaan pesänhoitajaa ja velkojainkokousta –, ettei velkoja, joita ei ole suoritettu kokonaan kollektiivisessa velkomismenettelyssä, voida enää periä konkurssiin asetetulta velalliselta – –

Velallinen, ne velkojat, joiden saatavia ei ole täysin suoritettu, yleinen syyttäjä ja kaikki muut, joita asia koskee, voivat valittaa edellä mainitusta määräyksestä 26 §:n mukaisesti.”

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymykset

8 Tribunale di Mondovì (Mondovin alioikeus, Italia) myönsi 14.4.2008 annetulla määräyksellä PVA di Identi Marco e C Sas ?nimisen yhtiön, joka oli asetettu aiemmin konkurssiin, vastuunalaisena yhtiömiehenä toimineelle ja itse konkurssiin asetetulle Marco Identille vapautuksen veloista. Veroviranomainen lähetti tämän määräyksen jälkeen Identille verotuspäätöksen, joka koski verovuodelta 2003 maksettavia arvonlisäveroa ja liiketoiminnasta kannettavaa alueellista veroa.

9 Veroviranomainen teki Corte suprema di cassazioneen (kassaatio- ja tuomioistuin, Italia) kassaatiovalituksen, jossa se vaati kumoamaan Commissione tributaria regionale del Piemonten

(Piemonten alueellinen verovalitusasioita käsittelevä tuomioistuin) 26.3.2012 antaman tuomion, jolla se pysytti ensimmäisen asteen tuomioistuimen antaman tuomion, jossa verotuspäätös oli todettu lainvastaiseksi, ja hylkäsi veroviranomaisen tästä ratkaisusta tekemän valituksen.

10 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää, että veloista vapauttamista koskevan menettelyn, jota voidaan soveltaa velalliseen, joka on konkurssiin asetettu liiketoiminnan harjoittajana ollut luonnollinen henkilö, tarkoituksena on mahdollistaa, että vapautuksen saanut yrittäjä voi aloittaa alusta sen jälkeen kun kaikki hänen aikaisemmat velkansa on mitätöity niiden kollektiivisen velkomismenettelyn velkoihin nähden, joiden saatavia ei ole suoritettu tämän menettelyn päättyessä, jotta velallinen voi toimia jälleen liike-elämässä aktiivisesti ilman, että aiemmin syntynyt velkataakka rajoittaisi hänen aloitteellisuuttaan tai mahdollisuuksiaan vaurauden kartuttamiseen. Konkurssituomioistuin tekee kollegiaalisessa kokoonpanossa päätöksen kyseisen vapautusmenettelyn soveltamisesta velalliseen saatuaan sitä ennen pesänhoitajan ja velkojainkokouksen lausunnot, jotka eivät ole sitovia, ja tarkastettuaan erityisesti, että konkurssilain 142 §:n 1 momentin edellytykset täyttyvät.

11 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on epävarma siitä, onko veloista vapauttamista koskeva menettely yhteensopiva unionin oikeuden kanssa. Mainitun tuomioistuimen mukaan on kysyttävä, voidaanko – kuten 7.4.2016 annettuun tuomioon Degano Trasporti (C-546/14, EU:C:2016:206) johtaneessa asiassa kyseessä olleessa akordimenettelyssä – se, että arvonlisäverosaatavasta luovutaan kokonaan tai osittain, perustella tuomioistuinteitse todetuilla käytännön seikoilla, kuten velallisen maksukyvyttömyydellä tai mahdollisuudella periä arvonlisäverosaatava vain osittain.

12 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että luettellessaan tyhjentävästi konkurssilain 142 §:n 3 momentissa ne velat, joista velallista ei voida vapauttaa, mainitsematta siinä verosaatavia kansallinen lainsäätäjät katsoi, että henkilö, johon voidaan soveltaa veloista vapauttamista koskevaa menettelyä, on vapautettava myös verovelloista. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on kuitenkin varmistettava, ettei tämän menettelyn soveltaminen arvonlisäverovelkoihin ole unionin oikeuden vastaista.

13 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on myös kysyttävä, onko pääasiassa kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö yhteensopiva Euroopan unionin oikeuden kilpailusääntöjen kanssa, koska tässä lainsäädännössä suositetaan sellaisten henkilöiden paluuta talouselämään, joihin tätä menettelyä saadaan soveltaa, sellaisiin muihin konkurssin tehneisiin henkilöihin verrattuina, jotka on suljettu menettelyn ulkopuolelle ex lege.

14 Tällaisessa tilanteessa Corte suprema di cassazione päätti lykätä asian ratkaisua ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko SEU 4 artiklan 3 kohtaa ja kuudennen direktiivin 2 ja 22 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä sellaisen arvonlisäveroa koskevan kansallisen säännöksen soveltamiselle, jossa säädetään arvonlisäveroista syntyneiden velkojen raukeamisesta niiden henkilöiden eduksi, jotka hyväksytään [konkurssilain] 142 ja 143 §:ssä tarkoitettuun veloista vapauttamista koskevaa menettelyyn?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa selvittää ennakkoratkaisukysymyksellään, onko unionin oikeutta ja erityisesti SEU 4 artiklan 3 kohtaa ja kuudennen direktiivin 2 ja 22 artiklaa ja valtioneuvoston päätöksiä tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että arvonlisäverovelat todetaan veloiksi, joita ei voida enää periä, sellaisen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen kansallisen lainsäädännön nojalla, jossa säädetään veloista vapauttamista koskevasta menettelystä, jossa

tuomioistuimien voi tietyin edellytyksin todeta luonnollisen henkilön sellaiset velat, joita ei ole maksettu tätä henkilöä koskeneen konkurssimenettelyn päättyessä, saataviksi, joita ei voida enää periä.

16 Tässä on palautettava mieleen, että kuudennen direktiivin 2 ja 22 artiklasta ja SEU 4 artiklan 3 kohdasta käy ilmi, että jäsenvaltioilla on velvollisuus toteuttaa kaikki lainsäädännölliset ja hallinnolliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että arvonlisävero kannetaan täysimääräisesti niiden alueella (ks. vastaavasti tuomio 7.4.2016, Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

17 Jäsenvaltioiden on yhteisen arvonlisäverojärjestelmän puitteissa taattava, että verovelvollisille asetettuja velvollisuuksia noudatetaan, ja jäsenvaltioilla on tässä yhteydessä tiettyä liikkumavaraa erityisesti siinä, millä tavoin ne käyttävät käytettävissään olevia keinoja (tuomio 7.4.2016, Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

18 Kyseistä liikkumavaraa rajoittaa kuitenkin velvollisuus taata unionin omien varojen tehokas kantaminen ja velvollisuus siihen, ettei näin luoda merkittäviä eroja verovelvollisten kohtelussa, olipa kyse kohtelusta yhdessä jäsenvaltiossa tai koko unionin alueella. Kuudetta direktiiviä on tulkittava yhteiseen arvonlisäverojärjestelmään erottamattomasti kuuluvan verotuksen neutraalisuuden periaatteen mukaisesti, ja siten samanlaisia liiketoimia suorittavia taloudellisia toimijoita ei saada kohdella arvonlisäverotuksessa eri tavalla. Tätä periaatetta on noudatettava kaikissa arvonlisäverotusta koskevissa jäsenvaltioiden toimissa (tuomio 7.4.2016, Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

19 Unionin omiin varoihin kuuluvat Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä 7.6.2007 tehdyn neuvoston päätöksen 2007/436/EY, Euratom (EUVL 2007, L 163, s. 17) 2 artiklan 1 kohdan mukaan muun muassa tulot, jotka kertyvät yhdenmukaisen verokannan soveltamisesta yhdenmukaistettuun arvonlisäveron määräytymisperusteeseen, joka on määritetty unionin sääntöjä noudattaen. Arvonlisäverotulojen kantaminen sovellettavan unionin oikeuden mukaisesti ja vastaavien arvonlisäveroon perustuvien omien varojen tulouttaminen unionin talousarvioon liittyvät suoraan toisiinsa, koska kaikista puutteista arvonlisäverotulojen kantamisessa aiheutuu mahdollisesti arvonlisäveroon perustuvien omien varojen määrän väheneminen (tuomio 7.4.2016, Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

20 Näiden seikkojen perusteella on ratkaistava, onko mahdollisuus todeta tietyin edellytyksin pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen veloista vapauttamista koskevan menettelyn mukaisesti arvonlisäverovelat saataviksi, joita ei voida enää periä, vastoin jäsenvaltioille kuuluvaa velvollisuutta varmistaa, että arvonlisävero kannetaan täysimääräisesti sen alueella ja että unionin omien varojen kantaminen on tehokasta. Tämän selvittämiseksi on tutkittava edellä mainitun menettelyn soveltamisedellytykset.

21 Ensinnäkin on ilmeistä, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kuvaaman ja tämän tuomion edellä olevassa 5–7 kohdassa esitetyn kaltaisella veloista vapauttamista koskevalla menettelyllä pyritään siihen, että konkurssin tehnyt luonnollinen henkilö voi vapautua veloistaan, joita ei ole maksettu häntä koskeneen konkurssimenettelyn päättyessä, jotta hän voi aloittaa uudelleen yritystoiminnan. Veloista vapauttamista koskevan menettelyn edellytyksenä on siitä riippumatta, sovelletaanko sitä samanaikaisesti konkurssimenettelyn kanssa vai sen jälkeen, että velallisen omaisuus on kokonaan realisoitu ja että realisointia seuranneessa varojen jaossa velkojien kesken ei pystytty maksamaan kaikkia velkoja. Lisäksi vapautus myönnetään konkurssilain 142 §:n 2 momentin mukaan ainoastaan, jos konkurssimenettelyyn osallistuneiden velkojien saatavia on suoritettu ainakin osittain.

22 Veloista vapauttamista koskevaa menettelyä sovelletaan yksinomaan niihin luonnollisiin

henkilöihin, jotka täyttävät konkurssilain 142 §:n 1 momentissa luetellut edellytykset, jotka liittyvät velallisen toimiin ennen kollektiivisen velkomismenettelyn aloittamista ja sen kuluessa. Näistä edellytyksistä käy erityisesti ilmi, ettei velalliseen ole yhtäältä saatu jo soveltaa vapautusmenettelyä hakemusta edeltäneiden kymmenen vuoden aikana, ettei häntä ole tuomittu konkurssipetoksesta, talousrikoksesta tai yritystoiminnan harjoittamiseen liittyvistä rikoksista, ettei hän ole peitellyt yrityksen varoja, järjestänyt maksukyvyttömyyttään tai vaikeuttanut sitä väärinkäyttämällä luottoja, ja toisaalta, että velallisen on täytynyt olla yhteistyöhaluinen ja toimia huolellisesti kollektiivisen velkomismenettelyn aikana. Nämä edellytykset näyttävät näin ollen liittyvän olennaisilta osin velallisen rehellisyyteen ja lojaalisuuteen, ja niiden perusteella veloista vapauttamista koskeva menettely on menettely, jota voidaan soveltaa vilpittömässä mielessä toimiviin velallisiin.

23 Konkurssilain 143 §:ssä säädetään menettelyn kulusta ensinnäkin, että asiaa käsittelevän tuomioistuimen on tarkastettava, että kyseisen lain 142 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttyvät, toiseksi, että pesänhoitajaa ja velkojainkokousta on kuultu, ja kolmanneksi, että velkojat, joiden saatavia ei ole täysin suoritettu, yleinen syyttäjä ja kaikki muut, joita asia koskee, voivat valittaa edellä mainitun tuomioistuimen antamasta määräyksestä, jossa se toteaa, ettei velkoja, joita ei ole suoritettu kokonaan kollektiivisessa velkomismenettelyssä, voida enää periä. Näin ollen veloista vapauttamista koskeva menettely edellyttää lainkäyttöelimen tapauskohtaista tutkintaa. Lisäksi kyseinen jäsenvaltio, joka on arvonlisäverosaatavan velkoja, voi ensinnäkin antaa lausunnon tämän menettelyn soveltamista pyytävän velallisen hakemuksesta ennen tästä hakemuksesta tehtävää päätöstä ja toiseksi valittaa tarvittaessa päätöksestä, jossa sellaiset arvonlisäverovelat, joita ei ole suoritettu kokonaan, todetaan saataviksi, joita ei voida enää periä, minkä johdosta asiassa suoritetaan toinen tuomioistuinvalvonta.

24 Näistä toteamuksista seuraa, että samoin kuin 7.4.2014 annetussa tuomiossa Degano Trasporti (C-546/14, EU:C:2016:206, 28 kohta) tutkittua akordimenettelyä, pääasiassa kyseessä olevaa veloista vapauttamista koskevaa menettelyä koskevat tiukat soveltamisedellytykset, joilla taataan muun muassa arvonlisäverosaatavien periminen, ja näiden edellytysten takia veloista vapauttamista koskeva menettely ei merkitse yleistä ja valikoimatonta luopumista arvonlisäveron kantamisesta eikä ole vastoin jäsenvaltioiden velvollisuutta varmistaa sekä arvonlisäveron täysimääräinen kantaminen niiden alueella että unionin omien varojen tehokas kantaminen (ks. tuomio 7.4.2016, Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, 28 kohta).

25 Valtiontukisäännöistä on palautettava mieleen, että kansallisen toimenpiteen luokittelemiseen valtiontueksi vaaditaan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kaikkien, seuraavana esitettyjen edellytysten täyttymistä. Ensinnäkin kyseessä on oltava valtion toimenpide tai valtion varoista toteutettu toimenpide. Toiseksi kyseisen toimenpiteen on oltava omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kolmanneksi toimenpiteellä on annettava valikoivaa etua sille, joka on toimenpiteen kohteena. Neljänneksi toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua (tuomio 21.12.2016, komissio v. Hansestadt Lübeck, C?524/14 P, EU:C:2016:971, 40 kohta ja tuomio 21.12.2016, komissio v. World Duty Free Group SA ym., C?20/15 P ja C?21/15 P, EU:C:2016:981, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Edun valikoivuutta koskevasta edellytyksestä, joka on SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen käsitteen kannalta perustava tekijä, käy vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmi, että tämän edellytyksen arviointi edellyttää sen määrittämistä, onko tietyssä oikeudellisessa järjestelmässä kyseessä oleva kansallinen toimenpide omiaan suosimaan ”jotakin yritystä tai tuotannonalaa” verrattuna muihin, jotka ovat kyseisellä järjestelmällä tavoitellun päämäärän kannalta siihen rinnastettavassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa ja joita siis kohdellaan eri tavalla, joka voidaan katsoa syrjiväksi (tuomio 21.12.2016, komissio v. World Duty Free Group SA ym., C?20/15 P ja C?21/15 P, EU:C:2016:981, 54 kohta).

oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Lisäksi on palautettava mieleen, että se, että ainoastaan niillä verovelvollisilla, jotka täyttävät toimenpiteen soveltamiseksi tarvittavat edellytykset, on mahdollisuus hyötyä toimenpiteestä, ei sellaisenaan tee toimenpiteestä valikoivaa (ks. vastaavasti tuomio 29.3.2012, 3M Italia, C-417/10, EU:C:2012:184, 42 kohta ja tuomio 21.12.2016, komissio v. World Duty Free Group SA ym., C?20/15 P ja C?21/15 P, EU:C:2016:981, 59 kohta).

28 Käsiteltävässä asiassa on riittävää todeta, että konkurssilain – jossa säädetään veloista vapauttamista koskevasta menettelystä – säännösten mukaan tämän menettelyn ulkopuolelle sen takia jääneet henkilöt, etteivät he kuulu menettelyn soveltamisalaan tai että kyseisen lain 142 §:ssä säädetty edellytykset eivät täyty, eivät ole sellaisessa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa tilanteessa, joka voitaisiin rinnastaa niiden henkilöiden tilanteeseen, joihin tätä menettelyä sovelletaan, kyseisillä säännöksillä tavoitellun päämäärän kannalta, joka on – kuten tämän tuomion 10, 12, 21 ja 22 kohdasta käy ilmi – se, että konkurssiin asetettu luonnollinen henkilö, joka on vilpittömässä mielessä oleva velallinen, voi aloittaa yritystoiminnan uudelleen vapautettuna sellaisista veloista, joita ei ole maksettu häntä koskeneen konkurssimenettelyn päättyessä.

29 Tästä seuraa – ilman, että tässä tarvitsisi tutkia, täyttyvätkö muut tämän tuomion 25 kohdassa mainitut edellytykset –, että konkurssilaissa säädetyn kaltaista veloista vapauttamista ei voida luokitella valtiontueksi.

30 Kaikkien edellä olevien seikkojen perusteella on katsottava, että ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että unionin oikeutta ja erityisesti SEU 4 artiklan 3 kohtaa ja kuudennen direktiivin 2 ja 22 artiklaa ja valtiontukisääntöjä on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että arvonlisäverovelat todetaan veloiksi, joita ei voida enää periä, sellaisen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen kansallisen lainsäädännön nojalla, jossa säädetään veloista vapauttamista koskevasta menettelystä, jossa tuomioistuimien voi tietyin edellytyksin todeta luonnollisen henkilön velat, joita ei ole maksettu tätä henkilöä koskeneen konkurssimenettelyn päättyessä, saataviksi, joita ei voida enää periä.

Oikeudenkäyntikulut

31 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (seitsemäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Unionin oikeutta ja erityisesti SEU 4 artiklan 3 kohtaa ja jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 2 ja 22 artiklaa ja valtiontukisääntöjä on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että arvonlisäverovelat todetaan veloiksi, joita ei voida enää periä, sellaisen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen kansallisen lainsäädännön nojalla, jossa säädetään veloista vapauttamista koskevasta menettelystä, jossa tuomioistuin voi tietyin edellytyksin todeta luonnollisen henkilön velat, joita ei ole maksettu tätä henkilöä koskeneen konkurssimenettelyn päättyessä, saataviksi, joita ei voida enää periä.

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: italia.